

Стратегия "Европа 2020" трябва да включва както икономически, така и социални измерения

[Доклад в сянка на Каритас в изпълнение на стратегия
„Европа 2020” – през първата година](#)

Каритас Европа изготви [„Доклад в сянка” на стратегия "Европа 2020"](#) от гледна точка на 16 национални организации от мрежата на Каритас от Европейски Съюз. В подготовката на документа активно участва и Каритас България.

- [Кратко представяне на доклада](#)
- [Основни констатации](#)
- [Общи препоръки](#)
- [Специфични препоръки за отделните страни](#)
 - [За България](#)

Кратко представяне на доклада

- Новият доклад, адресира няколко ключови аспекти на стратегия "Европа 2020" и стигна до заключението, че въпросите за бедността и социалното изключване и политиките за справяне с тях, трябва да бъдат формулирани по такъв интегриращ начин, който да включва както икономическите, така и социалните им измерения,
- Разработен е в рамките на основната стратегическа дейност на Каритас Европа за застъпничество и обществени кампании, адресирани към вземащите решения в Европа.
- Представява оценка за изпълнението на стратегия "Европа 2020" през първата година - всеобхватна стратегия за реформа на ЕС през следващото десетилетие, касаеща всички държави членки.
- В съответствие с включващия подход за партньорство, обявен от стратегия "Европа 2020", по отношение на проектирането и изпълнението на политиките на ЕС, шестнадесет национални Каритас организации извършиха анализ на съответните Национални програми за реформи (НПР) под формата на структурирани доклади. Въз основа на тези доклади, в настоящия доклад бяха разгледани аспекти на националните програми за реформа на съответните страни, с позоваване на сегашния макроикономически облик.
- Специфичните области, които са засегнати в доклада, включват: заетост, образование, бедност и социално изключване, европейско финансиране и управление, заедно с националните препоръки.
- За илюстрация са използвани въпроси, специфични за съответните страни, като в същото време са идентифицирани и подчертани и общозначимите теми за всички. Освен това, за някои страни са посочени конкретни препоръки, което не означава, че те не са от значение и в други страни.
- Представените окончателни препоръки са направени въз основа анализа на докладите на отделните страни и идентифицирането на важните за тях теми.
- Тази публикация е един от главните приноси на програма INCLUSION II за 2011г. - програма на Caritas Europa, подкрепяна от Европейската комисия, ГД „Заетост, социални въпроси и включване”.
- Съчетанието между уникалния опит на Каритас за работа на терен заедно със солидната база доказателства, касаещи изпълнението на националните програми за реформа, представлява една важна съставка на този отчет и със сигурност може да предложи една вярна картина на влиянието на европейските политики в социален аспект върху вземащите решения на всички нива.

Основни констатации

- Фокусът на правителствата за **намаляването на държавните разходи за социални помощи и услуги**, понижението на заплатите и повишението на данъците ще окаже обратнопропорционално въздействие върху най-бедните в обществото.
- **Мерките за икономии, наложени от много страни**, ще доведат до ерозия на социалните услуги, което ще доведе до още по-нататъшно изключване на хора, които вече се намират на ръба на обществото.
- Под влияние на икономическата криза, много от Националните програми за реформа подчертават значението на **икономическия растеж като средство за увеличаване на заетостта**, която се разглежда като ключ към намаляване на бедността. Стратегия "Европа 2020" се основава на този модел. Въпреки това, последните прогнози на OCDE показват, че не ще бъде постигнат напредък в близко бъдеще по отношение на много от целите на Националните програми за реформа. съществува реална опасност бедността и социалното изключване да не бъдат разгледани ефективно в предстоящия период.
- Макроикономическият подход, който е в основата на **стратегията "Европа 2020" не успява да разбере взаимната зависимост между икономическото развитие, социалното развитие и опазването на околната среда**. Държавите-членки трябва да разберат, че всичките три стълба - икономически, социален и околна среда – се нуждаят един от друг едновременно, за целите на истинския устойчив растеж. Трябва да има по-добри участващи структури по отношение развитието на Националните програми за реформа и достатъчно време, за да могат заинтересованите страни да реагират и участват в дебати.

Общи препоръки

Докладът прави окончателни препоръки, въз основа на цялостния анализ на националните отчети. В окончателните си препоръки, докладът съветва:

- Въпросът за бедността и социалното изключване и политиките за справяне с тях следва да бъдат схващани по интегриран начин, който да включва икономическите и социалните им измерения.
- Националните програми за реформа следва да бъдат формулирани по начин, който да признава взаимозависимостта на икономическото развитие, социално развитие и развитието на околната среда.
- Всички Национални програми за реформа трябва да гарантират, че са разгледали всички компоненти на активното включване, особено в контекста на стратегии, насочени към постигане на достатъчен минимален доход и качествени услуги за всички.
- Необходимо е по-добро включващо участие за разработване на Националните програми за реформа, особено с цел включване на всички заинтересовани страни. Държавите-членки трябва също така да разширят обществения дебат по отношение разработването на Националните програми за реформа.
- Изисква се по-всеобхватен подход за мониторинг на Националните програми за реформа.
- ЕС следва да обърне внимание на всички области на Националните програми за реформа, като отдава еднаква важност на всички основни цели на стратегия "Европа 2020". В частност ЕС трябва да гарантира, че бедността и социалното изключване са разгледани от всички държави-членки по подходящ начин.

Специфични препоръки за отделните страни

Каритас организациите също отправят политически препоръки към техните собствени правителства. Някои от най-силните ново-възникващи теми са представени тук.

- **Белгия**

Във връзка с политиките за обезщетения при безработица, ЕС съветва Белгия да въведе намаляване на помощите с течение на времето; те предлагат това да стане чрез увеличаване на обезщетенията в началните етапи на безработицата, особено, след като помощите са сравнително малки. Схемите за намаляване на данъците за бизнеса са важни в Белгия, която в момента въвежда мерки най-вече за мултинационални компании.

- **България**

Необходимо е да се направи по-задълбочена оценка преди планиране на мерките и реформите. Изискват се проучвания в две направления - както измеренията на бедността в България, така и позицията на уязвимите групи от хора; това би подпомогнало решаването на тези въпроси по един всеобхватен начин. Трябва да се гарантира, че процесът на развитие на Националната програма за реформа е отворен, усилващ координацията и сътрудничеството и предоставящ включващо участие на всички заинтересовани страни. Следва да има подобрене на бизнес средата.

- **Кипър**

Трябва да бъде адресиран въпроса за сегментацията на пазара на труда, за да се улесни влизането в него и мобилността на хората с ниски доходи. Трябва да се обърне внимание на развитието на селските райони, а също и развитието на изостаналите градски зони. Трябва да се модернизират системите за социална сигурност, така че те да осигуряват стимули за работа, но в същото време да се гарантират адекватни доходи. Пенсионните реформи са необходими за разрешаване на въпросите относно адекватността и устойчивостта на пенсионната система, с цел преодоляване на бедността сред възрастните хора.

- **Франция**

Държавата трябва да изпълни задълженията си по отношение на жилищното настаняване и да реши този наболял проблем. Следва да се приложат мерки за подпомагане на младите хора, които изпитват особени трудности в училище, в цялата страна. Социалните помощи трябва да бъдат увеличени. Изисква се по-добра координация по отношение на включването на всички заинтересовани страни и организации за справяне с проблемите на бедността и социалното изключване. Изискват се по-добри данни и изследвания по отношение на хората, които живеят в бедност и социално изключване. Въпросите, свързани с миграцията, изискват спешно внимание, увеличаване на правата и достъпа на емигрантите до качествени услуги в областта например на жилищното настаняване и здравеопазването.

- **Германия**
 Трябва да се осъществят мерките, предназначени за по-нататъшно включване на социално изключените и на продължително безработните лица, имащи допълнителни проблеми. Трябва да се приложи по-широко участие на заинтересованите страни в процеса на изготвянето на Националната програма за реформи.
- **Италия**
 Трябва да се въведат мерки за минимални доходи. Необходима е обща реформа на социалната система с цел да се преодолее фрагментацията по отношение на мерките за социална защита. Трябва да се разрешат жилищните въпроси. Образователната система трябва да бъде защитена и средствата за тази област не трябва да бъдат намалявани. Трябва да се изпълняват политиките за подпомагане на жените при навлизане и оставане на пазара на труда, такива като услугите, свързани с отглеждането на деца.
- **Ирландия**
 Необходимо е създаване на напълно нова по-амбициозна и водеща цел по отношение на бедността. Необходимо е създаване на под-цел по отношение на дългосрочната безработица, възлизаща на 1,3% от работещото население. Необходимо е създаване на под-цел, касаеща грамотността на възрастното население (намаляване на дяла на хората на възраст 16-64г. с ограничена грамотност на 5% до 2016 г. и на 3% до 2020 г.). Необходимо е признаване на всички форми на работа, освен платената трудова заетост. Необходимо е ангажиране на всички заинтересовани страни в споделянето на отговорността за Националната програма за реформи от началото до края на процеса, в един форум, където решенията се основават на доказателства, а не върху властта.
- **Литва**
 Държавата трябва да обърне внимание на социалните проблеми в техните различни аспекти и не просто да се концентрира върху икономическия растеж. Трябва да бъдат изпълнени нови и по-ефективни програми за справяне с бедността и социалното изключване, включващи всички заинтересовани страни, по-специално неправителствения сектор.
- **Люксембург**
 Необходимо е да се премине към система на безплатни грижи за децата и да се осигури качеството на услугите за децата. Необходима е реформа на системата за минимални доходи. Необходимо е въвеждане на жилищни обезщетения и укрепване на „Агенцията за социални жилища“. Необходимо е увеличение „разходите за издръжка на живот“. Необходимо е увеличаване обхвата на прегледите за възрастни хора. Необходимо е насърчаване и стартиране на федерация на социалните служби.
- **Полша**
 Въпросът за бедността и социалното изключване не следва да бъде

разглеждан само от гледна точка на пазара на труда. Трябва да бъде обърнато по-задълбочено внимание на въпросите за бедността и социалното изключване. Трябва да бъдат адресирани въпросите за качеството и сигурността на работните места, с цел облекчаване на свързаните с тях проблеми, като бедността при работещите. Процесът на консултации и участие в разработването на Националната програма за реформи трябва да бъдат подобрявани съвместно с други заинтересовани страни, освен правителството, традиционните синдикати и представители на работодателите. Времето, насрочено за консултация и отговор, не трябва да бъде толкова ограничено.

- **Португалия**

В Португалия меморандума за разбирателство пречи на всякакви ангажменти по отношение на изпълнението на политики, които могат да постигнат целите на стратегията "Европа 2020".

- **Румъния**

Трябва да се гарантира, че целите на социалното включване са в основата на всички аспекти на стратегията "Европа 2020". Трябва да се изградят политики за социално включване за извършване на реалното социално включване.

- **Испания**

По отношение на социалните услуги и социалната защита, разходите в тази област трябва да бъдат увеличени в съответствие със средните за ЕС, трябва да се обърне внимание на определянето на гаранцията за общ минимален доход и достъп до системата на социални услуги на цялата територия. Въпросът с жилищното настаняване трябва да бъде адресиран чрез кръг от реформи, касаещи частните и социалните жилища. Освен това, трябва да бъдат подобрени, увеличени и подходящо координирани услугите по настаняване и обслужване на бездомните. Във връзка със заетостта, трябва да се обърне внимание на групите, изключени от пазара на труда, включително жените, имигрантите и младите хора. Следва да бъде насърчено приобщаването към пазара на труда, където работата да се разглежда като право, което може да бъде упражнено от всички граждани. Трябва да бъде преодолена уязвимостта на имигрантите, произтичаща от административни нередности. Важна е борбата с трафика на хора и подобряване на положението по отношение интегрирането на непридружени малолетни. Трябва да се вземат мерки за подобряване на положението на неправителствения сектор.

- **Словакия**

Следва да бъдат включени под-показатели в рамките на общите цели, установени в Националната програма за реформа. Трябва да се гарантира, че процеса на разработване и изготвяне на Националната програма за реформи включва различни действащи лица / заинтересовани страни с опит в различни области и отнасящите се към тях социални аспекти, за да се гарантира, че на тези области е отдадено достатъчно внимание.

- **Великобритания**

Препоръките се отнасят до „Законопроект за социална реформа от 2011 г.“ и рисковете, които тези реформи представляват за няколко уязвими категории хора: По отношение на бездомността, правителството трябва да осигури адекватна защита и незабавен достъп до настаняване за тези, които са изпаднали в състояние на бездомност по принуда, както и работа с наемодатели с цел предприемане на практически действия за осигуряване на устойчиво и сигурно жилищно настаняване. Необходимо е да се гарантира, че социално-осигурителните промени ще бъдат измерени, направени постепенно и въз основа на набор от доказателства. Необходими са действия да се осигури защита на хората с увреждания; правителствата трябва да гарантират необходими спасителни мерки за тези, които ще бъдат изправени пред намаляване на финансовите помощи, като в същото време те трябва да работят хората с увреждания да получат работа, чрез преодоляване на бариерите и по-специално чрез превъзможване недостатъците на системата за „Оценка на Работоспособността“. Трябва да се обмисли напълно потенциалното отрицателно въздействие на този законопроект върху хората с психични затруднения. Следва да бъде разгледано значението на семейната стабилност и мрежите за местна подкрепа и трябва да се предприемат мерки за предотвратяване разрушаването на семейния живот.

Каритас България се надява, че този доклад ще помогне да се даде глас на много бедни и уязвими хора, живеещи в нашето общество и на организациите, които работят с тях. Особено се надяваме, че този доклад ще инициира дебат по отношение социалното включване като аспект на стратегията "Европа 2020".